

Nota's, op 15 November en 15 December 1954 te Parijs tussen de Nederlandse en de Franse Regering gewisseld, houdende een overeenkomst tot regeling van oorlogs- en watersnoodschade

BRIEF VAN DE MINISTERS VAN BUITENLANDSE ZAKEN a.i. EN ZONDER PORTEFEUILLE

No. 1

's-Gravenhage, 10 Mei 1955.

Ter griffie van de Tweede Kamer der Staten-Generaal ontvangen: 11 Mei 1955.

De wens, dat deze overeenkomst aan de uitspraak van de Staten-Generaal zal worden onderworpen, kan door of namens de Kamer of door ten minste twintig leden der Kamer uiterlijk te kennen worden gegeven op 10 Juni 1955.

Ter voldoening aan het bepaalde in artikel 60, lid 2, en onder verwijzing naar artikel 61, eerste lid, der Grondwet, hebben wij de eer U Hoogedelgestreng hiernevens over te leggen de tekst, alsmede de vertaling in het Nederlands, van de op 15 November en 15 December 1954 te Parijs tussen de Nederlandse en de Franse Regering gewisselde nota's, houdende een overeenkomst tot regeling van oorlogs- en watersnoodschade (*Trb.* 1955, 48).¹⁾

Tevens gelieve U Hoogedelgestreng aan te treffen een toelichtende nota bij de in genoemde nota's vervatte overeenkomst.

Het is de bedoeling, dat deze overeenkomst, wat het Koninkrijk der Nederlanden betreft, slechts zal gelden voor Nederland.

*De Minister
zonder Portefeuille,
J. LUNS.*

*De Minister
van Buitenlandse Zaken a.i.,
J. LUNS.*

Toelichtende Nota

De grondslag van de onderhavige overeenkomst kan worden gevonden in de in de Slotacte van de Conferentie van Parijs in zake herstelbetalingen van 21 December 1945 opgenomen aanbeveling tot gelijkheid van behandeling ten aanzien van de vergoeding van oorlogsschade door de ondertekenende Regeringen (Kamerstuk 1947—1948 — 825, bijlage F, no. 9).

Volledigheidshalve volgt hieronder de tekst van deze aanbeveling.

„Gelijkheid van behandeling ten aanzien van vergoeding van oorlogsschade.

De Conferentie besluit eenstemmig, dat, wat betreft het verlenen van schadevergoeding of van compensatie voor het herstel van oorlogsschade aan bezittingen, de behandeling, die ieder der ondertekenende Regeringen geeft aan natuurlijke personen, die onderdanen zijn van een andere ondertekenende Regering, of aan rechtspersonen, die onderdanen zijn van, of die behoren aan onderdanen van een andere ondertekenende Regering — voorzover zij na deze oorlog niet zijn schadeloosgesteld voor die zelfde bezittingen, in een andere vorm of bij een andere gelegenheid —, in beginsel niet minder gunstig zal zijn dan de behandeling, die zij aan haar eigen onderdanen geeft. Gezien het feit, dat dit beginsel talrijke speciale problemen nopens de wederkerigheid medebrengt, wordt erkend, dat in sommige gevallen de toepassing daarvan in de praktijk slechts kan worden verzekerd door middel van bijzondere overeenkomsten, gesloten tussen de ondertekenende Regeringen.”

In overeenstemming met deze aanbeveling heeft de Nederlandse Regering reeds met de Regeringen van verscheidene andere landen, waaronder de Verenigde Staten van Noord-Amerika, het Verenigd Koninkrijk en België, een overeenkomst gesloten voor de regeling van de door de wederzijdse onderdanen geleden oorlogsschade. Het stemt tot voldoening, dat de Franse Regering thans eveneens bereid is gevonden tot het sluiten van een dergelijke overeenkomst met Nederland over te gaan.

¹⁾ Nedergelegd ter griffie ter inzage van de leden.

Aan

de Heer Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal

De strekking van de onderhavige overeenkomst is, dat de oorlogsschade, welke de wederzijdse onderdanen op het territorium van het andere land aan hun goederen hebben geleden, door dit land zal worden afgewikkeld overeenkomstig de normen van de in dit land geldende oorlogsschaderegelingen. Voor Nederland betreft dit de Wet op de Materiële Oorlogsschaden van 9 Februari 1950 (*Stb.* K 31) en voor Frankrijk la Loi sur les dommages de guerre van 28 October 1946. Volledigheidshalve zij opgemerkt, dat in beide gevallen alleen schade, toegebracht in het moederland van de contracterende Staten, onder de overeenkomst valt.

De tekst van de overeenkomst is, voor wat Nederland betreft, echter in zoverre verruimd, dat behalve de Wet op de Materiële Oorlogsschaden ook de Wet op de Watersnoodschade 1953 ten gunste van de Franse onderdanen zal worden toegepast.

Deze verruiming, waaraan op zich zelf geen bijzondere betekenis kan worden toegekend, aangezien de Wet op de Watersnoodschade 1953 ten aanzien van de vergoedingen immers geen discriminatie tussen Nederlandse onderdanen en onderdanen van andere landen kent, is aangebracht op uitdrukkelijk verzoek van Franse zijde.

Ter toelichting van de verschillende artikelen van de overeenkomst diene, voor zoveel nodig, het volgende.

De in *artikel 1* gegeven begrenzing van de groep van Franse natuurlijke en rechtspersonen, welke onder het akkoord valt, loopt parallel met de begrenzing, welke *artikel 2* van de Wet op de Materiële Oorlogsschaden kent voor de groep van Nederlandse natuurlijke en rechtspersonen, vallende onder deze wet.

Daarnaast dient nog te worden opgemerkt, dat blijkens het genoemde *artikel 1* voor de beoordeling van de nationaliteit van de betrokken rechtspersoon de Franse en Nederlandse participaties in het aandelenkapitaal — dan wel in de beschikingsmacht — kunnen cumuleren.

Artikel 2 vormt het pendant van *artikel 1*, met dien verstande, dat hier de groep van Nederlandse getroffenen, welke onder de werkingssfeer van het akkoord zal vallen, is bepaald door de criteria, welke de Franse wet op de oorlogsschade stelt ten aanzien van haar toepassing voor de eigen Franse onderdanen en rechtspersonen; ook hier is voorzien in het geval van cumulatie van Franse en Nederlandse belangen, als hierboven bedoeld.

De onder 1°. van *artikel 2* bedoelde uitzondering van natuurlijke personen, welke reeds krachtens *artikel 10*, onder 4°., van de Franse Oorlogsschadewet vergoeding genieten, ziet op vreemdelingen, die tijdens de oorlogen van 1914—1918 of 1939—1945 in het Franse leger hebben gediend.

In de vóórlaatste alinea van dit artikel wordt een begripsbepaling gegeven van Nederlands onderdaan. Een splitsing wordt gemaakt tussen Nederlanders enerzijds en Nederlandse onderdanen anderzijds, waarbij, wat de laatste groep betreft, afwijkend van de voor de groep „Nederlanders” geldende norm, niet alleen het vereiste van het bezit van de hoedanigheid van Nederlands onderdaan op het tijdstip van de schadetoebreding, doch tevens het vereiste van het bezit van deze hoedanigheid op het tijdstip van de inwerkingtreding van het akkoord wordt gesteld.

Deze bepaling moet worden gezien als een tegemoetkoming aan de van Franse zijde geuite wens de onderhavige overeenkomst niet ten voordele te doen strekken van personen, die op het ogenblik van het ontstaan van de schade de hoedanigheid

van Nederlands onderdaan bezaten, doch die thans de nationaliteit bezitten van een ander land, waarmede Frankrijk tot dusverre geen oorlogsschade-overeenkomst heeft gesloten. Het ligt evenwel in de bedoeling om de gevallen, waarin de bepaling tot bijzondere onbillijkheid zou leiden, ter nadere beoordeling aan de gemengde commissie, bedoeld in *artikel 6*, voor te leggen.

De aan het slot van dit artikel gemaakte uitzondering vindt haar grondslag in *artikel 10*, onder 5°., van de Franse wet op de oorlogsschaden, hetwelk bepaalt, dat onder bepaalde voorwaarden iedere Franse verkrijger van een onroerend goed, dat toebehoorde aan een vreemde onderdaan, recht heeft op vergoeding van de aan dat goed toegebrachte oorlogsschade.

Artikel 3. De onder 1 tot en met 3 van dit artikel bedoelde schadegevallen vormen reeds het onderwerp van afzonderlijke schaderegelingen in beide landen, zodat de regeling van deze gevallen onder het bedoelde akkoord achterwege kan blijven.

Voor Nederland zijn dit voor wat betreft de gevallen, bedoeld onder *artikel 3*, sub 1, de Inkwartieringswet en het Besluit Vergoeding Militaire Vorderingen en Aanschaffingen 1945 (*Stb.* F 292), voor wat betreft de gevallen, bedoeld sub 2 en 3 van het genoemde artikel, de Zee- en Luchtvaartverzekeringswet 1939 (*Stb.* 637), de Wet vergoeding Molestschade Binnenscheepen (*Stb.* 314) en in de daartoe leidende gevallen de Wet op de Materiële Oorlogsschaden; dit laatste door incidentele toepassing van *artikel 2*, lid 3, van die wet.

De onder 4 bedoelde gevallen zijn uitgezonderd, omdat personen, die ten gevolge van de oorlogsomstandigheden naar het grondgebied van het andere land zijn gevlucht en aldaar oorlogsschade hebben geleden, worden geacht deze schade binnen de grenzen van hun eigen land te hebben geleden.

Artikel 4. Dit artikel voorziet in de mogelijkheid, dat de getroffene, binnen de ten deze gestelde wettelijke grenzen, zowel op het gebied van de oorlogsschaderegeling als op het gebied van het deviezenverkeer, de vergoeding, welke hij van het ene land ontvangt, tot vervanging van zijn verloren gegane goederen in het andere land aanwendt.

Artikel 5. De inhoud van dit artikel heeft vooral een morele strekking. Het beoogt tot uitdrukking te brengen, dat de overeenkomst zonder enige discriminatie tussen de eigen onderdanen en die van het andere land zal worden uitgevoerd.

Artikel 6. Om praktische redenen is het gewenst gebleken een commissie, waarin beide landen vertegenwoordigd zijn, in te stellen voor het oplossen van moeilijkheden, welke zich bij het uitvoeren van de overeenkomst mochten voordoen.

De procedure, welke gevolgd dient te worden krachtens de huidige artikelen 60 en 61 van de Grondwet, bracht met zich mede, dat nog geen datum van inwerkingtreding kon worden bepaald; vandaar, dat wordt verwezen naar een latere brief.

De Minister van Financiën,
VAN DE KIEFT.

De Minister van Buitenlandse Zaken a.i.,
J. LUNS.

De Minister zonder Portefeuille,
J. LUNS.